

УДК:
323.285(73)"1968"
329.7:929Кенеди Р. Ф.
Оригинални научни рад
ДОИ: 10.5937/DB2502007L

Дипломатија и безбедност
Година 8.
Број 2/2025.
Стр. 7-19.

Радојица Лазић¹
Наташа Канкараш²

НОВА САЗНАЊА И КОНТРОВЕРЗЕ О УБИСТВУ СЕНАТОРА И ПОТЕНЦИЈАЛНОГ ПРЕДСЕДНИЧКОГ КАНДИДАТА РОБЕРТА КЕНЕДИЈА

Сажетак

Декласификована документа која се односе на убиство сенатора и потенцијалног председничког кандидата Роберта Кенедија 5. јуна 1968. године у хотелу „Амбасадор” у Лос Анђелесу отварају простор за озбиљну сумњу у могућу умешаност више лица у атентат. Као и у случају убиства његовог старијег брата Џона Кенедија 23. новембра 1963. године у Даласу, закључци релевантних конгресних истрага остали су готово идентични: атентат није представљао резултат шире завере, већ дело појединца – Сирхана Сирхана, држављанина Јордана палестинског порекла. Ипак, америчка јавност, ни у овом случају, није била склона да прихвати став да је реч о усамљеном извршиоцу и да атентат нема политичку позадину. Анализа најновијих декласификованих материјала, објављених на основу извршне уредбе председника Доналда Трампа, у овом раду довела је до нових сазнања релевантних за реконструкцију убиства сенатора Кенедија. Посебан акценат у раду стављен је на форензичке извештаје који се односе на број испљених пројектила, раздаљину са које је пуцано, као и друге материјалне индиције које указују на могућност учешћа више особа у извршењу атентата. Поред тога, пажња је усмерена и на улогу Роберта Кенедија као државног тужиоца током администрације председника Џона Ф. Кенедија, те на његове односе са Централном обавештајном агенцијом.

Кључне речи: Роберт Кенеди, атентат, однос са ЦИА, Сирхан Сирхан, форензичка вештачења.

¹ Факултет за дипломатију и безбедност, Универзитет „Унион – Никола Тесла“, Београд, Србија, radojica.lazic@fdb.edu.rs, ORCID 0009-0002-2658-8220.

² Факултет за дипломатију и безбедност, Универзитет „Унион – Никола Тесла“, Београд, Србија, natasa.kankaras@fdb.edu.rs, ORCID 0009-0004-2790-1025.

УВОД

Сенатор и потенцијални председнички кандидат Роберт Кенеди (Robert F. Kennedy), после победе за номинацију у Калифорнији, одржао је 5. јуна 1968. године, иза поноћи, победнички говор у хотелу „Амбасадор” у Лос Анђелесу³. Након тога, заједно са пратњом, изашао је иза сцене кроз мали пролаз, ушао у оставу хотела, руковао се са куварима и помоћним особљем и том приликом је убијен пуцњима из ватреног оружја. За јединог починиоца, након спроведене истраге, проглашен је Сирхан Бишара Сирхан (Sirhan Bishara Sirhan), двадесетчетворогодишњи палестински имигрант,⁴ који се изненада у тој гужви појавио испред сенатора и пуцао на њега из револвера калибра 22 милиметра, наневши му смртоносне повреде (Melanson & Klaber, 1997).

Званично, полицијска истрага, спроведена након атентата, закључила је да није било завере. Сирхан је ухапшен, а касније осуђен на доживотну казну затвора. Сви су га видели док је пуцао. Сенатор Кенеди је убијен, случај је решен... Међутим, изјаве тридесетак сведока, очевидаца, ипак, биле су другачије. Помињали су неколико саучесника, који су били у друштву атентатора Сирхана. Посебно су запазили једну женску особу „у хаљини са туфнама”. Неки су је видели у остави, „како наизглед држи Сирхана, и има исти болесни осмех на лицу”, као што су тврдили да га је и он имао, „пре него што је кренуо напред, са испруженим пиштољем, према сенатору Кенедију” (Pease, 2018). У том контексту, интересантна је изјава сведокиње Санди Серано (Sandy Serrano), која детаљније говори о улози упадљиво обучене женске особе (Pease, 2018).⁵

У декласификованој грађи, на основу извршне уредбе америчког председника Доналда Трампа (Donald J. Trump), нема елемената који указују

³ Када је Роберт Кенеди убијен 5. јуна 1968. године, он још увек није био званични председнички кандидат Демократске странке. Међутим, у том тренутку био је водећи кандидат на демократским примарним изборима (унутарстраначки избори за селекцију кандидата). Само неколико сати пре атентата, освојио је примарне изборе у Калифорнији, што је била најважнија победа у кампањи и својеврсна прекретница која је могла да га доведе до освајања номинације на Националној конвенцији Демократске странке касније тог лета.

⁴ Суђење Сирхану за убиство Роберта Кенедија, на Државном суду Калифорније, почело је 13. фебруара, а завршило се 17. априла 1969. године, када га је порота прогласила кривим. Судија је изрекао смртну казну, коју је Врховни суд Калифорније 1972. године смањио на доживотни затвор. Сирхан још увек служи ту казну.

⁵ Она „након пуцњаве трчи низ противпожарне степенице, до задњег паркинга, са мушким пратиоцем”. Исте особе Серано је, наводно, видела како „раније, те вечери, улазе у хотел преко истих противпожарних степеница, заједно са Сирханом Сирханом“ (Larry Hancock Collection, *Incomplete Justice, Part One: At the Ambassador Hotel*).

на повезаност ЦИА са убиством Роберта Кенедија.⁶ Међутим, без обзира на недостатак аргумената, спекулације о умешаности су остале све до садашњег времена. Помињу се одређени мотиви, различита тумачења историјског контекста и околности у којима је атентат извршен, али и значајан део неистражених чињеница о самом атентату. Већина историчара и истраживача третира ове теорије са одређеном дозом скептицизма. Ипак, интересовање је и даље присутно, посебно међу онима који верују да потпуна истина о атентатима на Џона Кенедија (John F. Kennedy) (Lazić & Kankaraš, 2025), Роберта Кенедија и Мартина Лутера Кинга (Martin Luther King Jr.), никада неће бити до краја разјашњена, као и да је политичка позадина заједнички имитељ за сва три убиства (Weiner, 2013).

На основу најновијих и доступних докумената, налази у овом истраживању пружиће јаснију слику о убиству сенатора и потенцијалног председничког кандидата Роберта Кенедија, нарочито у оним деловима који су остали неразјашњени и о чему америчка, па и светска јавност, није имала довољно сазнања. Посебан акценат и фокус, свакако, биће усмерени и на садржину докумената које је у том периоду сачињавала ЦИА, а односе се на Роберта Кенедија, као и на балистичка, форензичка и друга вештачења која указују да осуђено лице није убица.

ОКОЛНОСТИ КОЈЕ СУ ДОВЕЛЕ ДО АТЕНТАТА НА РОБЕРТА КЕНЕДИЈА

Средином 1968. године Сједињене Државе су деловале као нација која се налазила на ивици понора. Тих година, Американци су на телевизијским екранима могли видети страхоте Вијетнамског рата. Мартин Лутер Кинг Млађи хладнокрвно је убијен априла 1968. године у Мемфису (Smiley, 2014). То је изазвало nerede у градовима широм земље. Врхунац таквог стања био је атентат на сенатора и потенцијалног председничког кандидата Демократске странке Роберта Кенедија. Убиство је, према неким истраживачима, одговор на његову инспиративну и убедљиву председничку кампању,

⁶ Извршном уредбом, број 14176, од 23. јанура 2025. године, коју је потписао амерички председник Доналд Трамп, влада САД је наложила декласификацију и јавно објављивање докумената везаних за атентат на Џона Кенедија, Роберта Кенедија и Мартина Лутера Кинга Млађег. Након тога, уследила су објављивања великог броја документа. У априлу 2025. године, Национална управа за архиве и евиденцију (The National Archives and Records Administration - NARA) учинила је доступним приближно 10.000 страница докумената повезаних са убиством Роберта Кенедија, а до јуна 2025. године око 1.450 страница у 54 кључна документа Централне обавештајне агенције (ЦИА).

али и освета оних који се у много чему са њим нису слагали, или оних којима се у ранијем периоду замерио (Mahoney, 2017). Уједно, могла је то бити и претња одређеним интересним групама државног и политичког естаблишмента. Можда су на тај начин спречили агилног сенатора да постане председник САД и, између осталог, покуша да оповргне извештаје Воренове (Warren Commission) и других државних комисија о убиству председника Џона Кенедија (Lazić & Kankaraš, 2025: 90-91).

Као и у случају атентата на његовог брата Џона Кенедија и Мартина Лутера Кинга Млађег, нација је била узнемирена и захтевала је да сазна праву истину о убиству и извршиоцима. У овом случају нису морали дуго да чекају на одговоре (Melanson & Klaber, 1997).

Одмах након атентата, убица је идентификован као Сирхан Сирхан, двадесетчетворогодишњи јордански Палестинац, који је био опседнут убиством сенатора Кенедија. Истрага је, наводно, показала да је Сирхан, на основу писаних трагова у свом дневнику, имао жељу да убије Кенедија, због подршке Израелу у Шестодневном рату са арапским државама.⁷ Чекао је повољну прилику, која му се указала 5. јуна 1968. године.

Дан пре убиства, Сирхан је вежбао гађање из пиштоља. Исте вечери отишао је у хотел „Амбасадор” у Лос Анђелесу, где се Кенеди обраћао својим присталицама, након победе на прелиминарним изборима за демократску номинацију у Калифорнији. Од особља хотела, наводно, сазнао је да ће сенатор проћи кроз оставу тог објекта после обраћања.

Након говора, после поноћи, Кенеди је кренуо ка излазу, управо кроз поменућу оставу хотела „Амбасадор”. У маси људи која се нашла у том простору, Сирхан је испалио осам хитаца, погодивши Кенедија и још пет лица, пре него што су га присутни оборили на земљу и савладали (Melanson & Klaber, 1997).

Борба за живот сенатора Кенедија трајала је један дан. Преминуо је од задобијених рана 6. јуна 1968. године, у 42. години. Дебате о његовој смрти трају до садашњег времена. Декласификована грађа и нова сазнања под-

⁷ Званични извештаји тврде да је Сирхан Сирхан пуцао на Кенедија због његовог произраелског става. Сирхан је годинама критиковао Израел, а атентат се догодио на годишњицу рата 1967. године, у којем је Израел победио арапске снаге и заузео нове територије. Међутим, ако се Сирхан надао да ће убиство сенатора Кенедија ослабити америчку подршку Израелу, потпуно је погрешно проценио. Кенедијева смрт довела је до тога да је Хјуберт Хамфри (Hubert Humphrey) постао демократски кандидат који је изгубио председничке изборе од Ричарда Никсона (Richard Nixon). Никсонова администрација повећала је америчку подршку Израелу. Затим, 1973. године, током Јомкипурског рата, амерички председник наредио је операцију „Никлова трава” (Operation Nickel Grass), која је представљала масовни ваздушни транспорт војне помоћи Израелу.

стакли су раније теорије и сумње које се нису уклапале у званичну верзију убиства (Tate & Johnson, 2021).

Најновија документа о убиству Роберта Кенедија, а нарочито балистичка и форензичка вештачења, износе нови низ чињеница које говоре и потврђују сумње многих, укључујући и његовог сина Роберта Кенедија Млађег (Robert F. Kennedy Jr.),⁸ да Сирхан Сирхан није био једини стрелац.⁹ Више сведока верује да је постојао и други атентатор. О томе су говорили у истрази, али њихови искази нису узети као веродостојни.

Вођа лабуриста Пол Шрејд (Paul Schrade) тада је рањен у главу, али је преживео и касније је тврдио да је чуо пуцње из два правца. Ту је и питање Кенедијевих рана. Убијен је из непосредне близине, с леђа, а Сирхан је био испред њега. Неки теоретичари сумњају да је обезбеђење које је стајало иза Кенедија можда испалило смртоносне хице, намерно или случајно.

ЦИА И НОВА САЗНАЊА О АТЕНТАТУ НА РОБЕРТА КЕНЕДИЈА

Атентат на сенатора Роберта Кенедија 5. јуна 1968. године једно је од најконтроверзнијих политичких убиства у историји САД. Иако је Сирхан Бисшара Сирхан осуђен као усамљени нападач, накнадно објављивање документа ЦИА и владе у складу са Законом о прикупљању евиденције о атентату на председника Џона Ф. Кенедија (President John F. Kennedy Assassination Records Collection Act of 1992) открило је да су обавештајне агенције биле укључене у истрагу након атентата, анализу сведока и процену политичког ризика, више него што се раније о томе знало.¹⁰ Није се знало да је ЦИА сачињавала психолошке, политичке и спољнополитичке профиле Роберта Кене-

⁸ Роберт Кенеди Млађи, министар здравља у влади Доналда Трампа, посетио је убицу свога оца у затвору 2017. године и провео три сата у разговору са њим. Више пута јавно је износио тврдње да Сирхан Сирхан није убио сенатора Роберта Кенедија, затраживши његово пуштање из затвора. Недавно је Роберт Кенеди Млађи открио да је посетио осуђеног нападача у поправном дому Ричард Џ. Донован у близини Сан Дијега. На крају њиховог састанка, дошао је до закључка да је још једно лице пуцало на његовог оца.

⁹ Одмах након хапшења, Сирхан је рекао да је одлуку да убије Кенедија донео само три недеље раније. Наводно, на радију је чуо говор који је Кенеди одржао током посете синагоги, у којем је обећао да ће наоружати Израел десетинама ратних авиона, називајући то лекцијом коју је научио из Шестодневног рата, годину дана раније.

¹⁰ Овај рад анализира, између осталих, и најновија декласификована документа и евиденције ЦИА, досијее Националне архиве и материјале „Специјалне јединице сенатора“ (Special Unit Senator – SUS) полиције Лос Анђелеса, како би се испитало шта је обавештајна служба знала, зашто је прикупљала информације и да ли документи указују на оперативну умешаност или су имали за циљ само обавештајно праћење.

дија, комуницирала са полицијском управом Лос Анђелеса и прикупљала извештаје о блискоисточним политичким организацијама, повезаним са прошлошћу Сирхана Сирхана. Ипак, ниједан објављени документ не доказује умешаност ЦИА у атентат. Међутим, уништавање значајног дела тих материјала, од стране полиције Лос Анђелеса, и задржавање података од стране ЦИА, као и праксе обавештајног профилисања, створили су код одређеног дела јавности озбиљну сумњу о умешаности у убиство (Melanson & Klaber, 1997).

Атентат на сенатора и председничког кандидата Роберта Кенедија догодио се у тренутку политичких и друштвених превирања у САД. Само пет година након атентата на председника Џона Кенедија и два месеца након атентата на Мартина Лутера Кинга Млађег, пуцњава на сенатора Кенедија појачала је сумњу јавности да координисане снаге покушавају да преобликују амерички политички живот кроз насиље (Mahoney, 2017). Убиство је званично приписано усамљеном нападачу, Сирхану Сирхану, палестинском имигранту. Он је ухапшен на лицу места, касније осуђен и издржава доживотну казну затвора.¹¹

Деценијама је ЦИА негирала да поседује документа или оперативне информације релевантне за атентат. Међутим, законски прописи, укључујући Закон о прикупљању евиденције о атентату на председника Џона Кенедија из 1992. године, приморали су на објављивање преко четири милиона страница владиних докумената, укључујући и хиљаде докумената ЦИА који се налазе у Националној управи за архиве и евиденцију (Archives and Records Administration, NARA, 2022). Нови документи, укључујући и оне који су декласификовани током 2025. године, откривају много тога што научној, па и широј јавности није било познато.

Једно од најзначајнијих открића из декласификованих досијеа јесте да је ЦИА урадила психолошки профил и процене личности сенатора Кенедија, у периоду док је био државни тужилац, а касније и потенцијални председнички кандидат (CIA, 1962; CIA, 1966).

Профили су Роберта Кенедија окарактерисали као особу која је: „компулзивно вођена циљевима, склона моралном апсолутизму и огорчена због уочене институционалне опструкције” (CIA, 1962). Наведене процене биле су део практичног профилисања страних и домаћих лидера у оквиру стратешког предвиђања. Тим послом, у каснијем периоду, бавило се Одељење ЦИА за анализу лидера (Leadership Analysis Unit).

¹¹ Сирхан Сирхан је у затвору више од 57 година. Током 2021. предложено је његово условно пуштање на слободу. Два сина покојног сенатора Кенедија подржала су пуштање на слободу, заједно са Полом Шредом. Остатак породице Кенеди није био за то. Гувернер Калифорније Гевин Њусом (Gavin Newsom) је ставио вето на одлуку, задржавајући Сирхана у затвору.

Сличне процене његове личности, док је обављао мандат државног тужиоца, сачињавао је и Федерални истражни биро – ФБИ (Federal Bureau of Investigation). Најновија документа која су доступна истраживачима проширују сазнања о Кенедијевом личном односу, односно неслагањима са Џоном Едгаром Хувером (John Edgar Hoover), дугогодишњим директором ФБИ, што је била тема и неких претходно објављених књига (National Archives and Records Administration – NARA, 2025; Weiner, 2013).

Поред тога, документи садрже податке о праћењу палестинских и арапских националистичких организација у Калифорнији крајем 1960-их. Сирхан је присуствовао састанцима различитих група које су контраобавештајни сегменти ЦИА претходно надгледали (National Archives and Records Administration – NARA, 2025). Међутим, ниједан документ не указује на директан контакт америчке обавештајне службе са Сирханом.

Различити материјали који су, одскора, доступни јавности потврђују да је полиција Лос Анђелеса консултовала ЦИА у вези са позадином „блискоисточних радикалних организација” (CIA Memo to SUS, 1968). Забрињавајуће је што је ова обавештајна служба препоручила да се одређени делови истраге не откривају. Такав став допринео је каснијим сумњама о опструкцији и довео је до различитих спекулација о позадини извршеног атентата (LAPD SUS Memo, 1969).

Најпроблематичнија је чињеница да је полиција Лос Анђелеса уништила или „изгубила” кључне доказе, укључујући 2.140 фотографија и физичких балистичких материјала (LAPD Special Unit Senator files, 1988). Уништавање тих доказа је документовано, а касније и потврђено.

Слично томе, записи ЦИА, објављени у складу са законом који се односи на откривање докумената о убиству председник Џона Кенедија, и даље садрже редакције из 2022. године. Неки материјали су изузети, како се тврди, из разлога „националне безбедности”. Редиговани документи стари више од 57 година, у великој мери, и даље подгревају сумње у истинитост објективне истраге и поткопавају поверење јавности. Недостаци транспарентности, која је у овом случају изостала, подстичу различите теорије завере. Ипак, анализом је утврђено да ниједан документ не показује оперативно поступање према сенатору Кенедију. Такође, нема ни података „да је ЦИА на било који начин, пре убиства Роберта Кенедија, имала програм којим је истраживала и усмеравала понашање атентатора Сирхана” (Historical Collections CIA FOIA, 2023). Уместо тога, документи указују само на обавештајно интересовање и активности које су предузимане у праћењу ширих арапских група и њихових организација, којима је припадао и атентатор на сенатора Кенедија. Недоумицу изазива сазнање које говори да је ЦИА деценијама крила и

негирала чињенице да је поседовала фајлове везане за сенатора Кенедија (National Archives and Records Administration – NARA, 2025).

Декласификовани документи из 2025. године садрже извештаје и депеше које су станице ове агенције сачињавале на многим континентима. Они пружају драгоцену сазнања о томе шта је америчка обавештајна служба пратила шездесетих година прошлог века, као и о „специјалним операцијама које је изводила у различитим деловима света” (Lazić & Kankaraš, 2025: 80-83). Такве активности биле су, пре свега, усмерене „против режима који су сматрани за претњу америчким безбедносним, политичким, али и корпоративним интересима” (Lazić & Kankaraš, 2025: 78; Thomas, 2006).

ОДНОС РОБЕРТА КЕНЕДИЈА СА ЦИА

Интересантан је податак да је и ЦИА објавила скоро 1.500 страница, раније поверљивих докумената, који се односе на убиство сенатора Роберта Кенедија. У тим материјалима детаљно се описује рад обавештајне службе на истрази убиства, али и контакти које је он остварио у ранијем периоду са том агенцијом.

Документи показују да је Роберт Кенеди самоиницијативно затражио контакт и састао се са оперативцима ЦИА након турнеје по Совјетском Савезу током 1955. године. Том приликом пренео је своја запажања са студијског путовања и тиме се сврстао у добровољне доушнике ове обавештајне службе.¹²

Запажања које је Роберт Кенеди доставио ЦИА, након путовања у Совјетски Савез 1955. године, представљала су добровољни чин, који није значао регрутовање за сарадњу. Такав однос појединца „одражава праксу током Хладног рата да се познати путници користе као обавештајни извори” (Weiner, 2012). Овај гест показују његов патриотски однос према америчким националним интересима у том периоду, иако Кенеди није био формални сарадник. Тај елемент Кенедијеве биографије раније није био централни у главним правцима истраге атентата. Нови увиди сугеришу дубљи ниво односа између Кенедијеве политичке каријере и обавештајне машинерије која је деловала током Хладног рата.

¹² Према недавно објављеним документима ове обавештајне службе, Кенеди се састао са службеницима агенције како би пренео запажања о совјетској индустријској и друштвеној инфраструктури. Тако је 29. августа 1955. у Новосибирску забележио: „Пријатељ и ја смо посетили фабрику државних машина. Фабрика има 3.500 запослених, од којих је једна трећина жена. Плате су између 840 и 2.500 рубаља.”

У каснијој фази, као државни тужилац, Роберт Кенеди је присуствовао састанцима у америчким службама безбедности, укључујући и оне о различитим врстама тајних операција (Milašinović, 1979; Mirković, 1999; Sun Cu, 2014; Bajagić, 2010; Ivanović, 2017), а нарочито оне које су биле у вези са Кубом. Инвазија у „Заливу свиња” разоткрила је пропусте у планирању ЦИА, што је подстакло озбиљне дискусије о надзору над радом ове агенције. Нарочите дискусије на ту тему биле су присутне након Меморандума Артура Шлезингера Млађег, саветника председника Кенедија (Schlesinger, 1961: 1-15). У документу под насловом „Реорганизација ЦИА”, упућеном тадашњем председнику Џону Кенедију, износе се озбиљне оптужбе за пропусте у обавештајном раду и коришћење дипломатског прикрића за ту делатност (Savić & Bajagić, 2003: 19-40; Stajić & Lazić, 2015: 387-392; Lazić, 2016; Lazić & Kankaraš, 2025: 84).

Роберт Кенеди био је свестан тензија између „циљева и интереса националне безбедности, са једне, као и одговорности, са друге стране”. Као сенатор, он је истраживао тајне акције са етичког и правног становишта. Његов однос са ЦИА комбиновао је прагматичну сарадњу са критичким надзором, одражавајући заједничке циљеве, дилеме надзора и моралне проблеме (Weiner, 2012).

Еволуирајућа улога Роберта Кенедија у односу са ЦИА, од добровољног доушника до владиног званичника и постхумног субјекта истраге, одражава динамичну интеракцију између политичких актера и обавештајних агенција тога времена. Однос Кенедија са ЦИА био је условљен и подложен еволуцији, обликован положајем државног званичника, императивима Хладног рата, личним моралним и политичким обавезама, као и променљивом обавештајном политиком. Декласификовани документи пружају увид у његову неформалну сарадњу, специјалне операције, тајне преговоре у време „Кубанске кризе”¹³ и истраге вођене након убиства, у које је била укључена и ЦИА (Historical Collections CIA FOIA, 2025).

¹³ Из тог периода интересантна је депеша совјетског амбасадора у Вашингтону, упућена 27. октобра. 1962. године Министарству спољних послова у Москви. Амбасадор Добрињинов извештава о сусрету са Робертом Кенедијем, државним тужиоцем и особом од највећег поверења тадашњег председника Џона Кенедија. Тема разговора односила се на совјетске ракете, стациониране на Куби, као и ракетне базе НАТО-а у Турској. Из тог разговора, који преноси совјетски амбасадор у Вашингтону својој „централи” у Москви, може се закључити да је Роберт Кенеди, у својству државног тужиоца, био укључен у најповерљивије државне послове.

БАЛИСТИЧКИ, ФОРЕНЗИЧКИ И ДРУГИ ДОКАЗИ О УБИСТВУ РОБЕРТА КЕНЕДИЈА

Балистички докази о убиству сенатора Кенедија указују да је реч о планираној завери. Према сачињеном вештачењу, Сирханов пиштољ, када је био напуњен, имао је осам метака. Вештачења говоре да је у остави испалено више од осам хитаца, што значи да је било више од једног стрелца, па самим тим да се ради о организованој завери. Према томе, Сирхан није имао ни прилику, а ни времена да поново напуни своје оружје. Полиција је пронашла седам метака у телима шест жртава и закључила да је осми метак, који није пронађен, изгубљен у међупростору плафона. Ипак, на вратима оставе биле су најмање две рупе од метака, као и, према извештају полиције, „невероватан број рупа од метака на плафонским панелима” (Tate & Johnson, 2021).

Докази о завери на основу броја рупа од метака нису нови, јер је у остави морало бити испалено најмање 12 метака. Укратко, постојали су многи докази да је испалено више од осам хитаца. То говори да је морало бити више од једног стрелца. Сирханови адвокати су на суђењу игнорисали питање рупа од метака. Циљ им је био да њихов клијент избегне смртну казну. Веровали су да је крив. Током суђења прихватили су сумњиве доказе тужилаштва. Потпуно је несхватљиво да је након Сирхановог суђења, али пре него што се жалио на пресуду, полиција Лос Анђелеса тајно уништила врата и плафонске панеле, који су били део доказног материјала о убиству (Tate & Johnson, 2021).

Као и балистички докази, обдукцијски налази указивали су на организовану заверу. За разлику од убијеног брата, сенатор Кенеди имао је првокласну обдукцију. Њу је извршио познати медицински вештак, патолог Томас Ногучи (Thomas Noguchi). Извештај о обдукцији и Ногучијево сведочење на суђењу откривају да су сва три метка која су погодила сенатора Кенедија испалена из њега и из непосредне близине: „Раздаљина од цеви била је веома, веома мала”.¹⁴

Према том вештачењу, смртоносни метак испален је из ватреног оружја „један центиметар од ивице десног уха и три центиметра иза главе” (National Archives and Records Administration – NARA). То значи да Сирхан није могао да испали три хица. Био је испред сенатора Кенедија и, на основу налаза вештака, „није му се приближио на мање од 1,2 или 1,5 метара”. У

¹⁴ Медицински вештак Томас Ногучи доследно је изјављивао да није утврдио да је Сирхан Сирхан пуцао у сенатора Кенедија. Током сведочења пред Великом поротом, рекао је да је његова прелиминарна процена била да је цев пиштоља била удаљена само 2,5-7,5 цм од Роберта Кенедија. Касније је то потврдио тестовима. (Report on autopsy on the body of Robert Francis Kennedy, p. 40).

складу са својом стратегијом да не оспоравају кривицу, Сирханови адвокати су занемарили доказе обдукције који су показали да њихов клијент није могао да испали метке који су погодили Роберта Кенедија (Tate & Johnson, 2021).

Ногучијево вештачење повезује се са одређеним сведочењима и сумњом да је, управо, други стрелац могао бити Тејн Јуџин Сезар (Thane Eugene Cesar), радник обезбеђења у хотелу, који је током атентата био иза сенаторових леђа. Отуд и многобројне тврдње да би он могао бити тај други, односно прави стрелац. Неки сведоци су, наводно, видели да је и он пуцао, али током истраге и суђења те чињенице нису потврђене. Нису узете у обзир такве тврдње и није обављено вештачење оружја које је Сезар у том моменту поседовао. Његове изјаве дате у истрази и током суђења биле су контрадикторне.¹⁵

Интересантан је податак да је пољски новинар Станислав Прушински (Stanislaw Pruszyński) снимио пуцњаву на свом касетофону. Његов микрофон био је удаљен око 12 метара у остави хотела „Амбасадор”, током атентата на сенатора Кенедија. Трака је остала незапажена све до 2004. године, када су је истраживачи поново прегледали, ради форензичко-акустичке анализе.¹⁶

Анализа тог снимка, направљеног током пуцњаве (Stanislaw Pruszyński Audio Recording), указивала је да је испаљено 13 хитаца. Полиција Лос Анђелеса и ФБИ одбацили су ту могућност, али је касније форензичко испитивање звука подстакло дебату о овој теми.

Поред наведених, постоје и друга мишљења да иза атентата, управо, стоји ЦИА као могући организатор убиства. Такве тврдње поткрепљују се лошом полицијском истрагом. Трагови нису у доброј мери истражени. Десетак или више непознатих особа у хотелу „Амбасадор”, које су деловале сумњиво, никада нису идентификоване. Сведоци, који су дали изјаве о при-

¹⁵ Наводно, радник обезбеђења био је присталица Џорџа Воласа (George Wallace), председничког кандидата Америчке независне странке (American Independent Party) и није крио мржњу према политици и Џона и Роберта Кенедија. Више сведока је видело Тејна Сезара како „вади пиштољ, али га је само један оптужио да је пуцао, што је Сезар негирао“. Када је пуцњава почела, према изјавама неколико сведока, Сезар је извукао пиштољ. Касније, рекао је полицији да никада није пуцао, иако је барем један сведок тврдио да је Сезар једном пуцао. Сумњиво је то што полиција није прегледала Сезаров пиштољ. Након вишеструких испитивања од стране полиције, Сезаров исказ о догађајима у остави се стално мењао. Упркос наређењима да се неовлашћеним особама забрани улазак у оставу, Сезар то није учинио, што је резултирало тиме да су се Сирхан и друге неовлашћене особе слободно кретале у остави и ван ње.

¹⁶ Фил Ван Праг (Phil Van Praag), аудио инжењер и форензички аудио експерт, у анализи Прушинскијеве траке користио је напредну спектралну анализу. Тврдио је да је идентификовао 13 различитих звукова пуцња у року од око пет секунди. Приметио је да су неки хици били толико близу један другом, брже него што је Сирханов револвер могао да их испали, те да су два пиштоља морала да пуцају истовремено.

суству завереника у остави, нису узети за озбиљно и наговарани су да их промене. Сумњиве изјаве неких лица прихваћене су са пуним поверењем. Један део писаних изјава сведока је измењен. Стручњаци криминалистичке лабораторије су манипулисали доказима, фалсификовали резултате тестова и лажно сведочили. Преко 2.400 фотографија је уништено. Физички докази (укључујући врата и плафонске панеле) су, такође, уништени. Криминалистичка лабораторија није могла да упореди ниједан од пронађених метака са Сирхановим пиштољем и слично (LAPD Special Unit Senator files, 1988).

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Званична верзија атентата на сенатора и председничког кандидата Роберта Кенедија, изнети ставови ФБИ-ја, полицијске управе Лос Анђелеса и тужилаца, били су да је Сирхан усамљени убица. Он је испалио све хице у остави и није било завере. Дакле, атентатор који је деловао сам убио је Роберта Кенедија.

Међутим, особе које су пажљиво испитивале чињенице око атентата на сенатора Кенедија и квалитет званичне истраге, сматрају да том поступку недостаје кредибилитет. Уочене су многе слабости и недоследности у званичном извештају о убиству, посебно у тврдњи да нема завере. Евидентна су неслagaња између онога што је написано у извештају и стварних доказа. Званична истрага убиства била је испод стандарда и садржала је компоненте прикривања. Несумњиво, балистички и обдукцијски докази говоре о постојању завере. То значи да атентат није био дело усамљеног појединца, Сирхана Сирхана, већ организоване групе. Нажалост, истрагом се није утврдило ко стоји иза атентата. Остале су различите теорије, али ниједна није до краја доказана. Оправдане су сумње породице убијеног сенатора Роберта Кенедија да, вероватно, атентатор није осуђено лице, јер су налази различитих балистичких и обдукционих вештачења указивали да је сенатор Кенеди убијен отпозади, а не спреда, одакле је пуцао Сирхан. О томе уверљиво говоре налази медицинског вештака Ногучија, али и касније урађене форензичко-акустичке анализе.

Декласификовани материјали, посебно 54 документа, које је објавила ЦИА, откривају нове детаље о убиству. Та сазнања уводе потребу за даљим преиспитивањем утврђеног историјског наратива, нарочито када се имају у виду форензичке двосмислености у спроведеним вештачењима, које се одnose на различите аспекте атентата.

Иако је Сирхан Сирхан ухапшен на лицу места и признао (касније је променио свој исказ), бројне форензичке анализе, путање и број метака, ба-

листика и искази сведока, снажно указују на могућност другог нападача и говоре о постојању завере. Упркос овим контроверзама, случај никада није званично поново отворен.

Атентати на Џона Кенедија 1963. и Роберта Кенедија 1968. године имају доста сличности, како у околностима, тако и у теоријама које су и до садашњег времена присутне. Иако су се убиства догодила под различитим условима, истраживачи су одавно приметили паралеле у форензичким аномалијама, наводним заверама и политичким импликацијама. Зато се, сасвим разложно, може рећи да су оба атентата повезана, ако се узме у обзир широко распрострањено мишљење да су били део шире завере. Ипак, не може се поуздано рећи ко би могао стајати иза тог чина. Истина, опипљивих трагова је било, али су они вештим манипулацијама уклањани. Оно што је заједничко за оба атентата јесте да је судским пресудама утврђено да су их извршили појединци, из својих личних политичких убеђења. Прошло је много времена од тада, али се може на основу барем најновијих декласификованих докумената спознати њихова повезаност.

На основу најновијих декласификованих докумената могу се јасније сагледати различите фазе у односима Роберта Кенедија са ФБИ, и нарочито са ЦИА. Многи истраживачи и даље сумњају да је тај однос са ове две моћне службе безбедности кључан у расветљавању убиства сенатора Кенедија.

Постојала су очекивања да би Роберт Кенеди победио на председничким изборима, а онда би, како многи истраживачи сматрају, покушао да до краја открије позадину убиства Џона Кенедија. Поред тога, обрачунао би се са онима који су игнорисали његове наредбе, као државног тужиоца (директор ФБИ), а исто тако и са мафијом која је у том периоду имала моћног заштитника, као и са политичким противницима оличеним у дубокој држави. Ако прихватимо тезу да је убиство Роберта Кенедија дело завереничке групе, онда би закључак могао бити да је она била толико моћна да склони и обесмисли све трагове, утиче на ток истраге и учини скоро све да атентат прикаже као дело појединца, који више од 57 година издржава затворску казну, али и чува истину о томе.

Нажалост, истраживачи који су чекали да се отворе нова документа о убиству сенатора и потенцијалног председничког кандидата Демократске странке Роберта Кенедија, ипак, биће разочарани, јер ништа спектакуларно у њима није пронађено. Биће потребно да прође још доста времена, да би се неразјашњене околности из тог периода, укључујући и оне повезане са убиством, у потпуности расветлиле. До тада, остаће и даље на снази званична верзија да је атентат дело екстремно настројеног појединца, који је тај чин самостално осмислио и спровео га у дело.

Radojica Lazić¹
Nataša Kankaraš²

NEW FINDINGS AND CONTROVERSIES REGARDING THE ASSASSINATION OF SENATOR AND POTENTIAL PRESIDENTIAL CANDIDATE ROBERT KENNEDY

Abstract

Declassified documents relating to the assassination of Senator and potential presidential candidate Robert Kennedy on 5 June 1968 at the Ambassador Hotel in Los Angeles open substantial grounds for serious doubt regarding the possible involvement of multiple individuals in the assassination. As in the case of the murder of his elder brother, John Kennedy, on 23 November 1963 in Dallas, the conclusions of the relevant congressional investigations remained almost identical: the assassination was not the result of a broader conspiracy but rather the act of a lone individual – Sirhan Sirhan, a Jordanian citizen of Palestinian origin. Nevertheless, the American public, in this case as well, proved unwilling to accept the position that the assassination was the work of a solitary perpetrator devoid of any political background. The analysis of the most recently declassified materials, released pursuant to an executive order issued by President Donald Trump, has in this paper led to new findings relevant to the reconstruction of Senator Kennedy's assassination. Particular emphasis is placed on forensic reports concerning the number of projectiles fired, the distance from which the shots were discharged, as well as other material evidence indicating the possibility of the participation of more than one person in carrying out the assassination. In addition, attention is devoted to Robert Kennedy's role as Attorney General during the administration of President John F. Kennedy and to his relations with the Central Intelligence Agency.

Keywords: Robert Kennedy, assassination, relationship with the CIA,
Sirhan Sirhan, forensic examinations..

¹ Faculty of Diplomacy and Security, Union – Nikola Tesla University, Belgrade, Serbia, radojica.lazic@fdb.edu.rs, ORCID 0009-0002-2658-8220.

² Faculty of Diplomacy and Security, Union – Nikola Tesla University, Belgrade, Serbia, natasa.kankaras@fdb.edu.rs, ORCID 0009-0004-2790-1025.

INTRODUCTION

Senator and potential presidential candidate Robert F. Kennedy, following his victory in the California primary, delivered a victory speech shortly after midnight on 5 June 1968 at the Ambassador Hotel in Los Angeles.³ Thereafter, accompanied by members of his entourage, he exited the stage through a narrow passage, entered the hotel pantry, greeted chefs and auxiliary staff, and was at that moment fatally shot with a firearm. Following the investigation, Sirhan Bishara Sirhan, a twenty-four-year-old Palestinian immigrant⁴, was identified as the sole perpetrator. He reportedly appeared suddenly amid the crowd in front of the senator and fired at him with a 22-caliber revolver, inflicting fatal injuries (Melanson & Klaber, 1997).

Officially, the police investigation conducted after the assassination concluded that there was no conspiracy. Sirhan was arrested and subsequently sentenced to life imprisonment. He was seen by many witnesses firing the weapon. Senator Kennedy was killed; the case was considered resolved. However, the statements of approximately thirty eyewitnesses differed markedly from this official narrative. They referred to several accomplices who were allegedly in the company of the assassin Sirhan. Particular attention was drawn to a woman described as wearing a “polka-dot dress.” Some witnesses reported seeing her in the pantry, “apparently restraining Sirhan and displaying the same disturbed smile on her face,” which they claimed Sirhan himself exhibited “before moving forward, with his gun extended, toward Senator Kennedy” (Pease, 2018). In this context, the testimony of the witness Sandy Serrano is especially noteworthy, as she provides a more detailed account of the role allegedly played by the conspicuously dressed woman (Pease, 2018).⁵

³ When Robert Kennedy was assassinated on June 5, 1968, he had not yet been officially nominated as the Democratic Party’s presidential candidate. At that moment, however, he was the leading contender in the Democratic primaries. Only a few hours before the assassination, he had won the California primary, which represented the most significant victory of his campaign and a crucial turning point that could have secured him the party’s nomination at the Democratic National Convention later that summer.

⁴ The trial of Sirhan Sirhan for the assassination of Robert Kennedy, held in the California State Court, began on February 13 and concluded on April 17, 1969, when the jury found him guilty. The judge sentenced him to death, but in 1972 the California Supreme Court reduced the sentence to life imprisonment. Sirhan is still serving this sentence.

⁵ She “ran down the fire escape to the rear parking lot with a male companion” after the shooting. The same witness, Serrano, reportedly saw them “earlier that evening entering the hotel via the same fire escape, together with Sirhan Sirhan” (Larry Hancock *Collection, Incomplete Justice, Part One: At the Ambassador Hotel*).

The declassified materials released pursuant to an executive order issued by U.S. President Donald J. Trump contain no elements indicating a connection between the Central Intelligence Agency and the assassination of Robert Kennedy.⁶ Nevertheless, despite the absence of substantiating evidence, speculation regarding such involvement has persisted to the present day. Various alleged motives are cited, along with divergent interpretations of the historical context and the circumstances under which the assassination was carried out, as well as a significant body of facts concerning the event that remain insufficiently investigated. Most historians and researchers approach these theories with a certain degree of skepticism. Yet interest endures, particularly among those who believe that the full truth about the assassinations of John F. Kennedy (Lazić & Kankaraš, 2025), Robert Kennedy, and Martin Luther King Jr. will never be fully clarified, and that a political background constitutes a common denominator in all three cases (Weiner, 2013).

On the basis of the most recent and available documents, the findings of this study aim to provide a clearer picture of the assassination of Senator and potential presidential candidate Robert Kennedy, especially with regard to aspects that have remained unresolved and about which the American, as well as the global, public has lacked sufficient information. Particular emphasis and focus will be placed on the content of documents produced by the CIA during that period that pertain to Robert Kennedy, as well as on ballistic, forensic, and other expert analyses suggesting that the convicted individual was not the killer.

CIRCUMSTANCES LEADING TO THE ASSASSINATION OF ROBERT KENNEDY

By mid-1968, the United States was operating as a nation on the brink of crisis. During this period, Americans witnessed the horrors of the Vietnam War on television screens. Martin Luther King Jr. was cold-bloodedly assassinated in April 1968 in Memphis (Smiley, 2014), triggering riots in cities across the country. The peak of this turbulent environment was the assassination of Senator and potential Democratic presidential candidate Robert Kennedy. According to some researchers, the killing was a response to his inspiring and persuasive presidential campaign,

⁶ By Executive Order No. 14176, dated January 23, 2025, signed by U.S. President Donald Trump, the U.S. government mandated the declassification and public release of documents related to the assassinations of John F. Kennedy, Robert Kennedy, and Martin Luther King Jr. Following this directive, a substantial number of documents were released. In April 2025, the National Archives and Records Administration (NARA) made approximately 10,000 pages of documents related to Robert Kennedy's assassination publicly available, and by June 2025, around 1,450 pages contained in 54 key Central Intelligence Agency (CIA) documents were released.

as well as an act of revenge by those who disagreed with him on various issues or harbored grievances from previous encounters (Mahoney, 2017). It may also have represented a threat to certain interest groups within the governmental and political establishment, who perhaps sought to prevent the ambitious senator from becoming President of the United States and, among other objectives, from attempting to challenge the findings of the Warren Commission and other governmental inquiries into President John F. Kennedy's assassination (Lazić & Kankaraš, 2025: 90–91).

As with the assassinations of his brother John Kennedy and Martin Luther King Jr., the nation was deeply unsettled and demanded to know the truth about the murder and its perpetrators. In this case, the public did not have to wait long for answers (Melanson & Klaber, 1997).

Immediately following the assassination, the killer was identified as Sirhan Sirhan, a twenty-four-year-old Jordanian Palestinian who was obsessed with the idea of killing Senator Kennedy. The investigation reportedly indicated that, based on entries in his diary, Sirhan desired to assassinate Kennedy because of his support for Israel during the Six-Day War against Arab states.⁷ He waited for an opportune moment, which presented itself on 5 June 1968.

The day before the assassination, Sirhan practiced shooting a pistol. That evening, he went to the Ambassador Hotel in Los Angeles, where Kennedy was addressing his supporters after winning the preliminary Democratic primary in California. According to reports, hotel staff informed him that the senator would pass through the hotel pantry following his speech.

After the speech, shortly after midnight, Kennedy proceeded toward the exit, passing through the aforementioned hotel pantry. Amid the crowd in that space, Sirhan fired eight shots, striking Kennedy and five others before being overpowered and subdued by bystanders (Melanson & Klaber, 1997).

Senator Kennedy's struggle for life lasted one day. He succumbed to his injuries on 6 June 1968 at the age of forty-two. Debates concerning the circumstances of his death continue to this day. Declassified materials and new findings have reignited earlier theories and suspicions that did not conform to the official account of the assassination (Tate & Johnson, 2021).

⁷ Official reports claim that Sirhan Sirhan shot Kennedy because of his pro-Israel stance. Sirhan had criticized Israel for years, and the assassination occurred on the anniversary of the 1967 war, in which Israel defeated Arab forces and captured new territories. However, if Sirhan hoped that killing Senator Kennedy would weaken U.S. support for Israel, he miscalculated entirely. Kennedy's death resulted in Hubert Humphrey becoming the Democratic nominee, who then lost the presidential election to Richard Nixon. Nixon's administration subsequently increased U.S. support for Israel. Later, in 1973, during the Yom Kippur War, the U.S. President ordered Operation Nickel Grass, a massive airlift of military aid to Israel.

The most recent documents regarding Robert Kennedy's assassination, particularly ballistic and forensic analyses, reveal a series of new facts that support the suspicions of many, including his son Robert F. Kennedy Jr.,⁸ that Sirhan Sirhan was not the sole shooter.⁹ Multiple witnesses believe that a second assassin was involved. They provided statements during the investigation, but their testimonies were not considered credible.

Labor leader Paul Schrade was wounded in the head during the attack but survived, later claiming that he heard gunfire from two different directions. There is also the question of Kennedy's wounds: he was shot at close range from behind, while Sirhan was in front of him. Some theorists suspect that the security personnel positioned behind Kennedy may have fired the fatal shots, either intentionally or accidentally.

THE CIA AND NEW FINDINGS ON THE ASSASSINATION OF ROBERT KENNEDY

The assassination of Senator Robert Kennedy on 5 June 1968 is one of the most controversial political killings in U.S. history. Although Sirhan Bishara Sirhan was convicted as a lone assailant, the subsequent release of CIA and government documents under the President John F. Kennedy Assassination Records Collection Act of 1992 revealed that intelligence agencies were more involved in the post-assassination investigation, witness analysis, and assessment of political risk than previously known.¹⁰ It had not been widely recognized that the CIA had prepared psychological, political, and foreign policy profiles of Robert Kennedy, communicated with the Los Angeles Police Department, and collected reports on

⁸ Robert F. Kennedy Jr., Secretary of Health in the Trump administration, visited his father's assassin in prison in 2017 and spent three hours speaking with him. On multiple occasions, he publicly asserted that Sirhan Sirhan did not kill Senator Robert Kennedy and called for his release from prison. Recently, Kennedy Jr. revealed that he had visited the convicted attacker at the Richard J. Donovan Correctional Facility near San Diego. At the conclusion of their meeting, he reached the conclusion that another individual had fired the shots that killed his father.

⁹ Immediately after his arrest, Sirhan stated that he had made the decision to kill Kennedy only three weeks earlier. Allegedly, he had heard a speech on the radio that Kennedy delivered during a visit to a synagogue, in which he promised to arm Israel with dozens of warplanes, describing it as a lesson learned from the Six-Day War the previous year.

¹⁰ This paper analyzes, among others, the most recently declassified CIA documents and records, National Archives files, and materials from the Los Angeles Police Department's "Special Unit Senator" (SUS), in order to examine what the intelligence service knew, why they collected information, and whether the documents indicate operational involvement or were intended solely for intelligence surveillance.

Middle Eastern political organizations connected to Sirhan Sirhan's past. However, no released document provides evidence of CIA involvement in the assassination. Nonetheless, the destruction of a significant portion of these materials by the Los Angeles Police Department, the withholding of information by the CIA, and the practices of intelligence profiling have generated serious public suspicion of potential involvement (Melanson & Klaber, 1997).

The assassination of Senator and presidential candidate Robert Kennedy occurred during a period of political and social upheaval in the United States. Only five years after President John F. Kennedy's assassination and two months following the killing of Martin Luther King Jr., the shooting of Senator Kennedy intensified public suspicion that coordinated forces were attempting to reshape American political life through violence (Mahoney, 2017). Officially, the murder was attributed to a lone assailant, Sirhan Sirhan, a Palestinian immigrant, who was apprehended at the scene, later convicted, and is serving a life sentence.¹¹

For decades, the CIA denied possessing documents or operational information relevant to the assassination. However, legal requirements, including the 1992 Assassination Records Collection Act, compelled the release of over four million pages of government documents, including thousands of CIA files housed at the National Archives and Records Administration (NARA, 2022). New documents, including those declassified in 2025, reveal substantial information previously unknown to the scholarly community and the wider public.

One of the most significant discoveries in the declassified files is that the CIA produced psychological profiles and personality assessments of Senator Kennedy during his tenure as Attorney General and later as a potential presidential candidate (CIA, 1962; CIA, 1966).

The profiles characterized Robert Kennedy as a person who was "compulsively goal-driven, prone to moral absolutism, and embittered by perceived institutional obstruction" (CIA, 1962). These assessments were part of the practical profiling of foreign and domestic leaders conducted within strategic forecasting programs. In later years, this work was carried out by the CIA's Leadership Analysis Unit.

Similar assessments of his personality during his tenure as Attorney General were prepared by the Federal Bureau of Investigation (FBI). The most recent documents available to researchers expand knowledge of Kennedy's personal relations, particularly his disagreements with John Edgar Hoover, the long-serving

¹¹ Sirhan Sirhan has been in prison for more than 57 years. In 2021, he was proposed for parole. Two sons of the late Senator Kennedy supported the release, along with Paul Schrader. The rest of the Kennedy family was not in favor. California Governor Gavin Newsom vetoed the decision, keeping Sirhan in prison.

FBI Director, which had been a topic in some previously published works (NARA, 2025; Weiner, 2013).

Additionally, the documents contain information regarding the monitoring of Palestinian and Arab nationalist organizations in California in the late 1960s. Sirhan attended meetings of various groups that had previously been surveilled by the CIA's counterintelligence units (NARA, 2025). However, no document indicates direct contact between the U.S. intelligence service and Sirhan.

Recently released materials confirm that the Los Angeles Police Department consulted the CIA regarding the background of "Middle Eastern radical organizations" (CIA Memo to SUS, 1968). Alarming, the intelligence agency recommended that certain portions of the investigation remain undisclosed. This stance contributed to subsequent suspicions of obstruction and fueled various speculations regarding the context of the assassination (LAPD SUS Memo, 1969).

The most problematic issue is that the Los Angeles Police Department destroyed or "lost" key evidence, including 2,140 photographs and physical ballistic materials (LAPD Special Unit Senator files, 1988). The destruction of this evidence is documented and later confirmed.

Similarly, CIA records released under the law governing the disclosure of documents related to the assassination of President John Kennedy continue to contain redactions as of 2022. Some materials were reportedly withheld for reasons of "national security." These redacted documents, over fifty-seven years old, continue to fuel doubts about the objectivity of the investigation and undermine public trust. The lack of transparency in this case has contributed to the proliferation of various conspiracy theories.

Nonetheless, analysis indicates that no document demonstrates operational action directed at Senator Kennedy. Likewise, there is no evidence "that the CIA, in any way, prior to Robert Kennedy's assassination, maintained a program to investigate or direct the behavior of the assassin Sirhan" (Historical Collections CIA FOIA, 2023). Instead, the documents reveal only intelligence interest and activities aimed at monitoring broader Arab groups and organizations to which Kennedy's assassin belonged. A source of concern remains the fact that the CIA concealed and denied for decades that it possessed files related to Senator Kennedy (NARA, 2025).

Declassified documents from 2025 include reports and dispatches compiled by the agency's stations across multiple continents. They provide valuable insights into what the U.S. intelligence service monitored during the 1960s, as well as "special operations conducted in various parts of the world" (Lazić & Kankaraš, 2025: 80–83). Such activities were primarily directed "against regimes considered a threat to U.S. security, political, and corporate interests" (Lazić & Kankaraš, 2025: 78; Thomas, 2006).

ROBERT KENNEDY'S RELATIONSHIP WITH THE CIA

An interesting fact is that the CIA has released nearly 1,500 pages of previously classified documents pertaining to the assassination of Senator Robert Kennedy. These materials provide detailed descriptions of the agency's work on the investigation, as well as Kennedy's earlier interactions with the CIA.

The documents show that Robert Kennedy proactively requested contact and met with CIA operatives following his tour of the Soviet Union in 1955. During this meeting, he shared his observations from the study trip, effectively becoming a voluntary informant for the agency.¹²

The observations Kennedy provided to the CIA after his 1955 Soviet Union trip were voluntary and did not constitute recruitment for ongoing cooperation. This type of relationship "reflects a Cold War practice of using well-known travelers as intelligence sources" (Weiner, 2012). This gesture demonstrated his patriotic commitment to U.S. national interests at the time, even though Kennedy was not a formal operative. This aspect of Kennedy's biography had previously not been central to the main lines of investigation into his assassination. New insights suggest a deeper level of interaction between Kennedy's political career and the intelligence apparatus operating during the Cold War.

Later, as Attorney General, Robert Kennedy attended meetings with U.S. security services, including those concerning various types of covert operations (Milašinović, 1979; Mirković, 1999; Sun Cu, 2014; Bajagić, 2010; Ivanović, 2017), particularly operations related to Cuba. The Bay of Pigs invasion exposed significant planning failures within the CIA, prompting serious discussions about oversight of the agency's work. These debates were especially pronounced following the memorandum by Arthur Schlesinger Jr., advisor to President Kennedy (Schlesinger, 1961: 1–15). In the document titled "Reorganization of the CIA," addressed to then-President John Kennedy, serious allegations were made regarding intelligence failures and the use of diplomatic cover for agency operations (Savić & Bajagić, 2003: 19–40; Stajić & Lazić, 2015: 387–392; Lazić, 2016; Lazić & Kankaraš, 2025: 84).

Robert Kennedy was aware of the tensions between "national security goals and interests, on one hand, and responsibilities, on the other." As a senator, he examined covert actions from both ethical and legal perspectives. His relationship with the CIA combined pragmatic cooperation with critical oversight, reflecting

¹² According to recently released documents from the intelligence agency, Kennedy met with agency officials to convey his observations about the Soviet industrial and social infrastructure. Thus, on August 29, 1955, in Novosibirsk, he noted: "A friend and I visited the State Machines Factory. The factory employs 3,500 people, one-third of whom are women. Salaries range from 840 to 2,500 rubles."

shared objectives, oversight dilemmas, and moral challenges (Weiner, 2012).

The evolving role of Robert Kennedy in relation to the CIA – from voluntary informant to government official and posthumous subject of investigation – illustrates the dynamic interaction between political actors and intelligence agencies of the era. Kennedy's relationship with the CIA was conditional and evolved over time, shaped by his position as a government official, Cold War imperatives, personal moral and political obligations, and shifting intelligence policies. Declassified documents provide insight into his informal collaboration, involvement in special operations, secret negotiations during the Cuban Missile Crisis¹³, and post-assassination investigations that included CIA participation (Historical Collections CIA FOIA, 2025).

BALLISTIC, FORENSIC, AND OTHER EVIDENCE REGARDING THE ASSASSINATION OF ROBERT KENNEDY

Ballistic evidence related to Senator Kennedy's assassination indicates the possibility of a planned conspiracy. According to forensic analysis, Sirhan's pistol, when fully loaded, held eight rounds. Expert examinations, however, suggest that more than eight shots were fired in the pantry, implying the presence of multiple shooters and, therefore, an organized conspiracy. Sirhan neither had the opportunity nor the time to reload his weapon. Police found seven bullets in the bodies of six victims and concluded that the eighth, missing bullet was lost in the ceiling interspace. Nevertheless, at least two bullet holes were present in the pantry door, and, according to the police report, "an incredible number of bullet holes" were visible on the ceiling panels (Tate & Johnson, 2021).

Evidence for a conspiracy based on the number of bullet holes is not new; in fact, at least twelve shots must have been fired in the pantry. In short, there was substantial evidence indicating that more than eight shots were fired, which would require more than one shooter. Sirhan's defense attorneys ignored the issue of the bullet holes at trial, focusing instead on preventing a death sentence. They believed their client was guilty and accepted questionable prosecution evidence. It is particularly perplexing that, after Sirhan's trial but before his appeal, the Los Angeles

¹³ From that period, an interesting dispatch from the Soviet ambassador in Washington was sent on October 27, 1962, to the Ministry of Foreign Affairs in Moscow. Ambassador Dobrynin reports on a meeting with Robert Kennedy, the state prosecutor and the person most trusted by the then President John F. Kennedy. The topic of the conversation was the Soviet missiles stationed in Cuba, as well as NATO missile bases in Turkey. From that conversation, which the Soviet ambassador in Washington transmitted to his "headquarters" in Moscow, it can be concluded that Robert Kennedy, in his capacity as state prosecutor, was involved in the most confidential state affairs.

Police Department secretly destroyed the pantry doors and ceiling panels, which were part of the evidentiary material (Tate & Johnson, 2021).

In addition to ballistic evidence, autopsy findings also point to an organized conspiracy. Unlike his brother John, Senator Kennedy received a first-class autopsy conducted by the renowned medical examiner Thomas Noguchi. Noguchi's autopsy report and his testimony at trial reveal that all three bullets that struck Kennedy were fired from behind and at close range: "the barrel distance was extremely, extremely short."¹⁴

According to the autopsy, the fatal bullet was fired from a distance "one centimeter from the edge of the right ear and three centimeters behind the head" (NARA). This indicates that Sirhan could not have fired the three bullets that struck Senator Kennedy, as he was positioned in front of him and, according to forensic findings, "never came closer than 1.2 to 1.5 meters." In line with their strategy of not challenging guilt, Sirhan's attorneys disregarded the autopsy evidence showing that their client could not have fired the bullets that killed Robert Kennedy (Tate & Johnson, 2021).

Noguchi's findings align with certain testimonies and suspicions that a second shooter may have been Thane Eugene Cesar, a hotel security guard who was positioned behind the senator during the assassination. Numerous claims suggest he may have been the second, or actual, shooter. Some eyewitnesses reportedly saw him fire shots, but these claims were not verified during the investigation or trial. No firearms testing was conducted on weapons Cesar possessed at the time, while his statements during the investigation and trial were contradictory.¹⁵

An additional noteworthy source is a tape recording made by Polish journalist Stanislaw Pruszyński, who captured the shooting on a cassette recorder. His

¹⁴ Medical examiner Thomas Noguchi consistently stated he did not determine that Sirhan Sirhan shot Senator Kennedy. During his testimony before the Grand Jury, he said that his preliminary assessment was that the barrel of the gun was only 2.5-7.5 cm away from Robert Kennedy. He later confirmed this with tests. (Report on autopsy on the body of Robert Francis Kennedy, b. 40).

¹⁵ The security guard was reportedly a supporter of George Wallace, the presidential candidate of the American Independent Party, and openly hated the politics of both John F. Kennedy and Robert F. Kennedy. Several witnesses saw Thane Cesar "draw a gun, but only one accused him of firing, which Cesar denied." When the shooting began, according to several witnesses, Cesar drew his gun. He later told police that he never fired, although at least one witness claimed that Cesar fired once. It is suspicious that the police did not examine Cesar's gun. After repeated questioning by the police, Cesar's account of the events in the storeroom kept changing. Despite orders to prohibit unauthorized persons from entering the storage room, Cesar failed to do so, resulting in Sirhan and other unauthorized persons moving freely in and out of the storage room.

microphone was approximately twelve meters away in the Ambassador Hotel pantry during the assassination. The tape went unnoticed until 2004, when researchers reviewed it for forensic-acoustic analysis. This analysis suggested that thirteen shots were fired. The Los Angeles Police Department and FBI initially dismissed this possibility, but subsequent forensic audio examination revived debate on the topic.¹⁶

Furthermore, there are alternative theories suggesting CIA involvement as a possible orchestrator of the assassination, supported by deficiencies in the police investigation. Several leads were insufficiently pursued, and ten or more unidentified individuals in the Ambassador Hotel acted suspiciously yet were never identified. Witnesses reporting conspirators' presence in the pantry were disregarded or pressured to alter their statements. Some dubious witness statements were fully accepted, and portions of written testimonies were altered. Forensic laboratory experts allegedly manipulated evidence, falsified test results, and provided false testimony. Over 2,400 photographs were destroyed, and physical evidence, including doors and ceiling panels, was also eliminated. The forensic laboratory could not match any recovered bullets to Sirhan's pistol or conduct comparable analyses (LAPD Special Unit Senator files, 1988).

CONCLUDING REMARKS

The official version of the assassination of Senator and presidential candidate Robert Kennedy, as presented by the FBI, the Los Angeles Police Department, and prosecutors, maintains that Sirhan Sirhan acted as a lone gunman. According to this account, he fired all the shots in the pantry, and there was no conspiracy. In other words, the assassin acting alone killed Robert Kennedy.

However, those who have carefully examined the facts surrounding the assassination and the quality of the official investigation argue that the process lacked credibility. Numerous weaknesses and inconsistencies have been identified in the official report, particularly regarding the claim that no conspiracy existed. Clear discrepancies appear between what is documented in the report and the actual evidence. The official investigation fell below professional standards and contained elements of cover-up. Undoubtedly, ballistic and autopsy evidence points to the existence of a conspiracy. This suggests that the assassination was not the work of a lone individual, Sirhan Sirhan, but of an organized group. Unfortunately,

¹⁶ Phil Van Praag, an audio engineer and forensic audio expert, used advanced spectral analysis to analyze the Pruszyński's tape. He claimed to have identified 13 distinct gunshots within a span of about five seconds. He noted that some of the shots were so close together, faster than Sirhan's revolver could fire them, so that two guns must have been fired simultaneously.

the investigation did not determine who was behind the assassination. Various theories remain, yet none have been conclusively proven. The Kennedy family's suspicions are understandable, as ballistic and autopsy findings indicate that Senator Kennedy was shot from behind rather than the front, the direction from which Sirhan fired. This is strongly supported by medical examiner Noguchi's findings, as well as later forensic-acoustic analyses.

Declassified materials, particularly 54 documents released by the CIA, reveal new details about the assassination. These findings underscore the need for a reassessment of the established historical narrative, especially in light of the forensic ambiguities present in the conducted analyses regarding different aspects of the assassination.

Although Sirhan Sirhan was arrested at the scene and initially confessed (he later changed his statement), multiple forensic analyses, trajectories, bullet counts, ballistics, and witness statements strongly suggest the possibility of a second shooter and indicate the presence of a conspiracy. Despite these controversies, the case has never been officially reopened.

The assassinations of John F. Kennedy in 1963 and Robert F. Kennedy in 1968 share numerous similarities, both in terms of circumstances and the theories that persist to this day. Although the murders occurred under different conditions, researchers have long noted parallels in forensic anomalies, alleged conspiracies, and political implications. It is therefore reasonable to suggest that both assassinations may be connected, considering the widespread belief that they were part of a broader conspiracy. Nevertheless, it cannot be definitively stated who might have been behind these acts. While tangible traces existed, they were systematically removed or manipulated. What is common to both assassinations is that court verdicts determined they were carried out by individuals acting on personal political convictions. A significant amount of time has passed since then, yet the most recent declassified documents allow for a clearer understanding of their potential interconnection.

The latest declassified documents also shed light on various phases of Robert Kennedy's relationship with the FBI and especially with the CIA. Many researchers continue to suspect that these relationships with two powerful security agencies were crucial in understanding the senator's assassination.

There were expectations that Robert Kennedy would have won the presidential election, and many researchers believe he would then have attempted to fully uncover the circumstances surrounding John F. Kennedy's assassination. Moreover, he might have confronted those who ignored his directives as Attorney General (including the FBI director), the Mafia, which had a powerful protector at the time, and political opponents within the so-called "deep state." If one ac-

cepts the thesis that Robert Kennedy's assassination was the work of a conspiratorial group, it follows that this group was sufficiently powerful to remove or obscure all traces, influence the course of the investigation, and make the assassination appear to be the act of a lone individual who, for over 57 years, has served a prison sentence while keeping the truth hidden.

Unfortunately, researchers awaiting the release of new documents on the assassination of Senator and Democratic presidential candidate Robert Kennedy will likely be disappointed, as these documents contain no spectacular revelations. Considerable time will still be required before the unresolved circumstances of that period – including those connected to the assassination – are fully clarified. Until then, the official version remains in effect: the assassination was the act of an extremely motivated individual who independently planned and executed it.

REFERENCE LIST

Bajagić, M. (2010). *Špijunaža u 21.veku: Savremeni obaveštajno-bezbednosni sistemi*. Beograd: Marso.

CIA. (1962). *Psychological profile of Attorney General Robert F. Kennedy* [Declassified CIA Leadership Analysis Report]. CIA Reading Room. Retrieved August 3, 2025 from <https://www.cia.gov/readingroom/collection/records-related-assassination-senator-robert-f-kennedy-0>

CIA. (1966). *Political impact forecast: Kennedy presidential candidacy* [Declassified memorandum]. CIA Reading Room. Retrieved August 5, 2025, from <https://www.cia.gov/readingroom/collection/records-related-assassination-senator-robert-f-kennedy-0>

CIA Memo to SUS. (1968). Retrieved August 11, 2025, from <https://www.cia.gov/readingroom/docs/1968-04-01.pdf>

Cu Sun. (2014). *Umeće ratovanja*. Beograd: Babun.

Hancock L. (2008). Collection Incomplete Justice, Part One: At the Ambassador Hotel. Retrieved October 3, 2025, from https://www.maryferrell.org/pages/Essay_-_Incomplete_Justice_-_At_the_Ambassador_Hotel.html

Historical Collections CIA FOIA. (2023). Sirhan Sirhan Investigation. Retrieved September 9, 2025, from <https://www.cia.gov/readingroom/document/02330400>

Historical Collections CIA FOIA. (2025). Retrieved September 17, 2025, from <https://www.cia.gov/readingroom/collection/records-related-assassination-senator-robert-f-kennedy>

- Ivanović, Lj. (2017). *Kastrove tajne američke veze*. Beograd: Novosti.
- Lazić, R. (2016). Obaveštajni rad i diplomatija, *Srpska politička misao*, 4/2016, 233-250.
- Lazić, R., Kankaraš, N. (2025). Tajne operacije CIA i deklasifikovana dokumenta o ubistvu američkog predsednika Džona Kenedija, *Diplomatija i bezbednost*, 1/2025, 75-93.
- LAPD Special Unit Senator files (released 1988, digitized by the Mary Ferrell Foundation). Retrieved July 15, 2025, from <https://www.maryferrell.org/php/showlist.php?docset=1689>
- LAPD SUS Memo. (1969). Retrieved August 17, 2025, from <https://www.lapdonline.org/reference-library/>
- Mahoney, R.D. (2017). *The Kennedy Brothers: The Rise and Fall of Jack and Bobby*. NY: Arcade.
- Melanson, P. H. & Klaber, W. (1997). *Shadow Play: The Murder of Robert F. Kennedy, the Trial of Sirhan Sirhan, and the Failure of American Justice*. New York : St. Martin's Press.
- Milašinović, R. (1979). *CIA moć i politika*. Beograd: Jugoštampa.
- National Archives and Records Administration – NARA. (2025). <https://www.archives.gov/research/jfk>
- National Archives. (2025). RFK assassination document release, 1968–2025. <https://www.archives.gov/research/rfk/releases>
- O’Sullivan S. (2018). *Who Killed Bobby? The Unsolved Murder of Robert F. Kennedy*. NY: Union Square Press.
- Pease, L. (2018). *A Lie Too Big to Fail: The Real History of the Assassination of Robert F. Kennedy*. Washington: Feral House.
- President John F. Kennedy Assassination Records Collection Act of 1992. (2025). Retrieved June 5, 2025, from <https://www.archives.gov/research/jfk>
- Savić, A., Bajagić, M. (2003). Uloga obaveštajne aktivnosti u spoljnoj politici, *Nauka, bezbednost, policija*, 1/2003, 17-42.
- Schlesinger, A.Jr (1961), Memorandum from Arthur Schlesinger, Jr., Special Assistant to the President, to President John F. Kennedy, “CIA Reorganization,” June 30, 1961. National Security Archive. Retrieved May 3, 2025, from <https://nsa-archiv.gwu.edu/document/18285-national-security-archive-doc-02-memorandum>
- Smiley T. (2014). *Death of a King: The Real Story of Dr. Martin Luther King Jr.'s Final Year*. Boston: Little, Brown and Company.
- Stajić, Lj., Lazić, R. (2015). *Uvod u nacionalnu bezbednost*. Beograd: Akademija za nacionalnu bezbednost, JP Službeni glasnik.
- Tate T., Johnson B. (2021). *The Assassination of Robert F. Kennedy: Crime, Conspiracy and Cover-Up - A New Investigation*. London: Lume Books.

Thomas, E. (2006). *The Very Best Men: The Daring Early Years of the CIA*. New York: Simon & Schuster.

Weiner, T. (2012). *Legacy of Ashes: The History of the CIA*. London: Penguin Books.

Weiner, T. (2013). *Enemies: A History of the FBI*. NY: Random House.